Arkivsak-dok. 23/40354-208
Saksbehandler Terje Roar Aldar

Saksgang	**Møtedato**	**Sak nr.**
Hovedutvalg for kultur og oppvekst 2023 - 2027	20.10.2026	
Formannskapet 2023 - 2027		
Bystyret 2023 - 2027	12.11.2026	

Navestad barneskole, etterbruk av skolebygget

Innstillingssak.
Medsaksbehandlere: Bjørn Kristian Bjercke, Elisabeth Haglund, Anne Karine Frigaard, Anette Fjeld

Kommunedirektørens innstilling:

1. Det utredes ikke videre etablering av barnehage eller alternativ opplæringsarena i lokalene til Navestad barneskole etter avvikling av skolen fra august 2027.
2. Kommunedirektøren fremmer en ny sak til politisk behandling hvor andre bruksområder for skoleanlegget, evt salg utredes.

Vedlegg:
Navestad barneskole, etterbruk. Juridisk vurdering

Sammendrag:
Kommunedirektøren fremmer med dette sak om etterbruk av skoleanlegget på Navestad etter avvikling av skolen fra august 2027.

Kommunedirektøren har i denne saken vurdert etablering av barnehage eller alternativ opplæringsarena for grunnskolen som mulig etterbruk av skoleanlegget.

Kommunedirektøren mener at eiendommen ikke er egnet til etablering av barnehage eller alternativ opplæringsarena for grunnskole.

Kommunedirektøren anbefaler at kommunen ikke benytter skoleanlegget på Navestad til etablering av barnehage eller alternativ opplæringsarena etter avvikling av skolen fra august 2027, men at det ses på muligheter for andre bruksområder i kommunal regi for bygninger og tomteareal, evt salg.

Utredning:

Bakgrunn

Bystyret behandlet 16.04.2026 sak om Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet 2026-2037.

Det ble gjort følgende vedtak om Navestad skole;

- Driften ved Navestad barneskole avvikles fra høsten 2027. Elevene overføres til Hafslund barneskole.
- Det fremmes egen sak om etterbruk av skolebygget på Navestad.

I saksframstillingen til Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 anbefalte kommunedirektøren at etterbruk etter avvikling skulle legges fram som en egen utredning og sak til politisk behandling.

Denne saken utreder og omhandler alternativt bruk av Navestad barneskole som kommunal barnehage, eller alternativ opplæringsarena.

Navestad skole

Den opprinnelige skolebygningen på Navestad ble oppført i 1908. I dag er Navestad barneskole en del av virksomheten Hafslund og Navestad barneskoler. Den fungerer som en grendeskole for 1.–4. trinn, mens elevene fortsetter på Hafslund barneskole fra 5. trinn.

Skoleanlegget på Navestad rommer totalt fire ordinære klasserom. Klasserommene er fordelt på tre ulike nivå. Det er ett grupperom til hvert trinn. Basert på kapasitet i klasserom og tilgjengelige grupperom, har skolen en teoretisk makskapasitet på 80 elever.

Det er ingen egne garderober i skoleanlegget, og denne funksjonen må løses i korridor. Toalettene ligger sentralt innenfor hovedinngangsparti og mellom klasserommene. Det er en hovedinngang til bygget og en bi-inngang til personalfunksjonene i 2. etasje.

Skolen har ikke gymsal. Det største klasserommet/SFO arealet - som også har kjøkken - benyttes til samlinger og fellesareal.

Arealet til personalet er samlet på ett rom i 2. etasje. Dette rommet sambrukes til gruppeaktiviteter for elevene og som møterom og kontorarbeidsplasser til lærerne. Det er ikke egne kontorer til administrasjon, eller helsesykepleier.

Skoleanlegget er ikke universelt utformet. Samlet er skoleanlegget i liten grad hensiktsmessig når det gjelder fremkommelighet og sikkerhet. Trappeganger er smale og bratte. Det er ingen heis i bygget. Mange små rom med dører og trange trapperom gir et lukket preg i bygget.

Bygningsmessig tilstand viser et behov for vedlikehold og utbedring.

Skoleanlegget har et oversiktlig uteområde. På nedsiden av skolen er det en lokal vei med moderat trafikk. Det er knappe arealer for av- og påstigningsfunksjon for større kjøretøy, og det er lite parkeringsareal på utsiden av selve skoleplassen. Det er mulig å kjøre opp på skoleplassen – noe som kan medføre trafikkfarlig blanding av harde og myke trafikanter. Hente- og bringesituasjonen er utfordrende i dag.

Anlegget brukes av nærmiljøet, men da anlegget mangler gymsal er bruken sporadisk.

Skoletomt

Sarpsborg kommune eier eiendommen gnr. 1046 bnr. 19, Navestad skole. Eiendommen ble i 1908 fradelt fra gården gnr. 1046 bnr. 1 av eier Anders Johansen Berg, og gitt til Skjeberg Herreds Skolekasse i 1909. Overdragelsen skjedde under forutsetning av at eiendommen skulle brukes til skole, med vilkår som er angitt i skjøtet.

Det er utarbeidet en juridisk vurdering om eiendommen som følger saksframstillingen til politisk behandling, som eget notat unntatt offentlighet.

Behovet for nye barnehageplasser i Øst

I saksframstillingen til Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 pekte kommunedirektøren på at det er behov for økt barnehagekapasitet øst for Glomma.

Fram mot 2030 er det, ifølge kommunens framskrivinger, forventet en vekst i sone øst på 126 barn. De samme framskrivningene viser at det forventes hele 415 flere barn 1-5 år i øst i 2040 enn det er i dag. Den store forventede utviklingen skyldes særlig de store utbyggings- og transformasjonsprosjektene i Hafslund- og Borgenområdet.

Oppdaterte vurderinger av befolkningsutviklingen viser at behovet for barnehageplasser kan bli større enn det som ble lagt til grunn i Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037. Samtidig er det betydelig usikkerhet ved utviklingen de kommende årene.

Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037 inneholder tiltak for økning av barnehagekapasitet både i øst og vest, på kort og lang sikt. Etablering av ny barnehage i øst er angitt som et mulig tiltak på noe lengre sikt.

Det vises også til egen sak/utredning om barnehagekapasitet/etablering av nye barnehageplasser til behandling i hovedutvalg for kultur og oppvekst 20.10.2026.

Boligutvikling og befolkningsframskriving for området Navestad

Sarpsborg kommune har beregnet befolkningsframskriving etter boligplan-modellen, som vurderer framtidige utbyggingsområder opp mot SSBs alternativ om høy nettoinnvandring. For grunnkrets Navestad ser vi følgende i de to framskrivingsalternativene i aldersgruppen 0-5 år:

Alder	Antall pr 31.12.2025	Trendflytting 2040	Boligplan 2040
0 år	16	17	23
1-2 år	36	36	47
3-5 år	49	55	70

Tallene skiller seg noe fra vedleggene til kommunedelplanen, da beregningen gjøres med nyere tall.

Vurdering av Navestad skole som barnehage

Geografisk beliggenhet

Søkertall viser et tydelig trykk for søkere/plasser i øst rundt Hafslund- og Klavestadhaugen-området, ikke området på Navestad.

Skogro barnehage ligger allerede i nærområdet og dekker opp behov for plasser lokalt i Navestadområdet. Dette vises av søkertall og ledige plasser gjennom året.

Det erfares også at familier som får plass ved Skogro barnehage, som ligger nærmest Navestad, takker nei til plass da dette er en "ugunstig" vei for foreldrene frem og tilbake til jobb.

Navestad skole ligger i et område hvor det ikke er naturlig gjennomkjøring/tilgang for å komme til foreldres arbeidsplasser eller andre behov.

Reguleringsplan for utbygging av boligområde i Navestadområdet har vært godkjent i mange år, men det har ikke blitt noe av. Det er ikke kjent at det vil starte opp noen utbygging i nær fremtid.

Adkomst

Kollektivtilbudet i området er svært begrenset. I praksis vil foreldre og ansatte som ikke har gang- eller sykkelavstand være avhengige av bil-transport til og fra barnehagen. Etablering av barnehage gi økt gjennomgangstrafikk for nærområdet gjennom større deler av dagen når foreldre skal kjøre og hente barna.

Veistandard på Haugeveien er dårlig, noe som er spesielt utfordrende vinterstid.

Bygningsstandard og rehabiliteringsbehov

Skoleanlegget på Navestad vil ha behov for omfattende rehabilitering og betydelige investeringer for å tilfredsstille krav til barnehagedrift, særlig med tanke på sikkerhet og tilrettelegging for små barn.

Det er ikke utarbeidet kostnadsestimat for etterbruk og etablering av barnehage i Navestad skole.

Forhold ved tomten

I saksframstilling til behandling av Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, ble det utarbeidet et vedlegg med vurdering av mulige barnehagetomter.

Vurderingen fra Sarpsborg kommune som planmyndighet var at tiltaksanalysen viser treff på delvis aktsomhetsområde for kvikkleireskred, viktig friluftslivsområde (Navestad skole), kulturminner (Berg nordre og Navestad skole), høy aktsomhetsgrad for radon og et lite område med svært stor mulighet for marin leire.

Området er støyutsatt. Tiltak vil derfor forutsette at støyutfordringer løses.

Tomten ligger i nærheten av skogsområdet Hanserabben, som kan benyttes som et

turområde. Det er oppført gang- og sykkelvei langs hele veistrekket. Eksisterende skogsareal innenfor tomten bør bevares som uteområde.

Eiendommen ligger i utkanten av boligområdet på Navestad. Dette gjør at mange foreldre vil ha behov for å benytte transportmidler/bil for å hente/levere i barnehagen.

Tomtearealet er på 6 643 m2. Store deler av eiendommen er allerede bebygd.

Ved bruksendring av eksisterende skolebygg vil det kreve ny reguleringsplan, ettersom bygget består av mer enn 600kvm BRA.

Alternativ opplæringsarena

Målet med en alternativ opplæringsarena er at eleven i en periode får opplæringen sin på en annen arena enn nærskolen. Hensikten er å styrke elevens forutsetninger for å kunne vende tilbake til nærskolen og fullføre opplæringen der.

Hvis enkeltelever tas ut av opplæringen i klassen for å motta opplæring på en annen arena enn skolen, må hen ha et vedtak om individuelt tilrettelagt opplæring. Opplæringen eleven får på slike arenaer må sees i sammenheng med den ordinære opplæringen, og skal knyttes opp mot læreplanene og kompetansemålene eleven skal nå.

Det er per i dag 7 elever som har alternativ opplæringsarena som sitt eneste skoletilbud og 26 elever som har et kombinert tilbud med nærskole og alternativ opplæringsarena.

I sak om Alternative opplæringsarenaer - kapasitet og tilbud (behandlet i hovedutvalg for kultur og oppvekst 18.03.2025) beskriver kommunedirektør at kommunen ikke har et permanent alternativt skoletilbud for elever med behov for skjermet tilbud grunnet alvorlige psykiske lidelser. Skoletilbud gis som enetiltak på eksisterende arenaer, som hjemmeundervisning eller ved kjøp av private tjenester.

Kostnadene knyttet til private tjenester og leie av lokaler er høye. Kommunedirektøren mener det bør tas sikte på å etablere et permanent, spesialisert tilbud i kommunal regi. Dette vil kunne bidra til å redusere langvarig skolefravær og forhindre ytterligere negativ utvikling hos elever med store utfordringer.

Vurdering av Navestad skole som alternativ opplæringsarena

En alternativ opplæringsarena stiller ofte krav til fleksible læringsarealer, skjermede soner, gode fasiliteter for individuell oppfølging og tilstrekkelige rom for samarbeid mellom skole, foresatte og hjelpeinstanser. Navestad skole har begrenset tilgang på slike arealer. Skolen mangler egne spesialrom, samtalerom, møterom og hvilerom. Skolen mangler i tillegg gymsal.

Byggets planløsning representerer også utfordringer. Skoleanlegget er fordelt på flere nivåer med smale og bratte trapper, og bygget mangler heis. Dette medfører at bygget ikke er universelt utformet og kan være lite tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne eller andre særskilte behov. Det er økt risiko for situasjoner med utagerende atferd og konflikt ved alternativ opplæringsarena, og byggets utforming gjør det vanskelig å skille elever raskt fra hverandre eller trekke andre elever unna situasjoner som oppstår.

For at Navestad skole skal kunne fungere som en godt tilrettelagt alternativ opplæringsarena, vil det være behov for betydelige oppgraderinger. Andelen elever med behov for forsterket skoletilbud blant denne elevgruppen er forholdsvis lav, og det vil ikke være hensiktsmessig å opprette en relativt stor arena som Navestad skole i tillegg til de arenaene kommunen har. Det vurderes derfor at Navestad eventuelt måtte ha erstattet Tunhaug skole som en alternativ opplæringsarena. Dette vil kunne skape utfordringer med hensyn til elevsammensetning i de ulike gruppene, og med å ha atskilte grupper på Navestad skole slik byggets utforming er i dag.

Det vises til egen sak/utredning om alternative opplæringsarenaer til behandling i hovedutvalg for kultur og oppvekst 20.10.2026.

Kommunedirektørens vurdering
Kommunedirektøren viser til kriterier for etablering av nye barnehageplasser som ble vedtatt i Kommunedelplan barnehage- og skolekapasitet 2026-2037, som blant annet sier at;
«Barnehagen må ligge i et område der det er definert et behov for barnehageplasser».

Kommunedirektøren mener at Navestad ikke er hensiktsmessig beliggenhet for en ny barnehage. Samlet sett vurderer kommunedirektøren at framtidige investeringer i barnehagekapasitet bør prioriteres andre områder enn Navestad.

Kommunedirektøren peker i den forbindelse på at kommunen eier en tomt ved Kala. Dette området har bedre tilgjengelighet, større boligvekst og et dokumentert behov for flere barnehageplasser.

Kommunedirektøren mener at Navestad skole heller ikke er egnet som alternativ opplæringsarena for grunnskole.

Kommunedirektøren vurderer at skoleanlegget på Navestad er uforholdsmessig stort for et relativt sett lite antall elever i grunnskolen som har behov for en alternativ opplæringsarena. Det vil også være nødvendig med betydelige oppgraderinger for at bygningen skal være egnet for elevgruppen.

Kommunedirektøren anbefaler at det ikke utredes etablering av barnehage eller alternativ opplæringsarena på Navestad barneskole etter avvikling av skolen fra august 2027, men at det ses på muligheter for andre bruksområder i kommunal regi for bygninger og tomteareal, evt salg.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:
Det er ikke gjennomført kostnadsberegninger for eventuell investering og drift av barnehage eller alternativ opplæringsarena på Navestad skole.

Miljø:
Lokalisering av nye barnehager bør vurderes opp mot eksisterende boligområder, kollektivtilbud og transportbehov.

Folkehelse:
Barnehage har stor betydning for barns oppvekstsvilkår og barnehageplass er en forutsetning for foreldrenes yrkesdeltagelse. Tilgang på barnehageplass i områdene der folk ønsker å bo bidrar til å gjøre kommunen attraktivt.